

**V Міжнародна
науково-практична конференція**

**ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

Збірник тез доповідей

Україна, Мукачево
21-22 жовтня 2021 р.

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих
імені Івана Зязюна НАПН України
Пряшівський університет (м. Пряшів, Словаччина)
Науковий університет імені Етвеша Лоранда (м. Будапешт, Угорщина)
Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)
Інститут педагогіки і психології
Університету імені Яна Кохановського в Кельцах (Польща)
Гуманітарно-педагогічний коледж Мукачівського державного
університету**

ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

**Збірник тез доповідей
за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції
21-22 жовтня 2021 року**

**Україна, Мукачево
21-22 жовтня 2021 р.**

УДК 37:378.011.3-057.4:316.476(477:4)(043.2)

О – 72

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(Протокол № 8 від 25 листопада 2021 р.)

Рецензенти:

Сотська Галина Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, заступник директора з науково-експериментальної роботи, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (м. Київ);

Козубовська Ірина Василівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції, 21-22 жовтня 2021 р., Мукачево / Ред.кол.: Т.Д. Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево: Вид-во МДУ, 2021. – 348 с.

ISBN 978-617-7495-48-1

У збірнику представлено тези доповідей учасників V Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції». Учасниками конференції запропоновано до обговорення проблеми розвитку загальноосвітньої та вищої школи, освіти дорослих та професійної активності фахівців.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, які займаються проблемами національної освіти в умовах інтеграції в європейський і міжнародний освітній простір.

Редакційна колегія: Щербан Т. Д. – д.психол.н., професор (голова), Гоблик В. В. – д.е.н., професор, Товканець Г. В. – д.пед.н., професор; Кобаль В. І. – к.пед.н., доцент; Молнар Т. І. – к.пед.н., доцент, Мочан Т. М. – к.пед.н., доцент, Фенчак Л. М. – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

© Мукачівський державний університет, 2021

ГУБАЛЬ М.В., ЛАВРЕНОВА М.В. ЗНАЙОМСТВО МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З БІОГРАФІЄЮ ПИСЬМЕННИКА НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ.....	103
ДАНИЛЬЧЕНКО О.А. СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРА СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ.....	105
ДАНЧ Я.П., КЕРЕСТЕЙ В.Є., ЧЕКАН О.І. ВПЛИВ МОВЛЕННЄВИХ ПОРУШЕНЬ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	106
ДЕМЕНЬ П. РЕГО Г.І. РОЗВИТОК ТАЛАНТІВ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ НА ПРИКЛАДІ РОЗВИВАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ «МАЙСТЕРНЯ КАЗОК».....	108
ДОБОНІ А.А., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. ГУМАНІСТИЧНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ЧИННИК СОЦІАЛІЗАЦІЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ.....	110
ДОБОНІ А.А., ХОМА О.М. ОСОБЛИВОСТІ ПІСЛЯБУКВАРНОГО ПЕРІОДУ НАВЧАННЯ ГРАМОТИ.....	112
ДОБОШ О.М. ПІДГОТОВКА МАГІСТРІВ З ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПАРТНЕРСТВА З БАТЬКАМИ.....	113
ДОБРУНИК Я.В., ТЯГУР В.М. МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	116
ДОЛГОШ Н.М., ЛАЛАК Н.В. МОДЕЛЮВАННЯ СУЧАСНОГО УРОКУ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	118
ДОМБИ А., ДОМБИ М.-А., РЕГО Г.І. РОЛЬ НАСТАВНИЦТВА В ОСВІТНІЙ СИСТЕМІ УГОРЩИНИ.....	121
ДОРОГІЙ Р.Е., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ДИДАКТИКИ СУЧАСНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	123
ДОЧИНЕЦЬ Г.Д., ВОВЧОК В.М., ЧЕКАН О.І. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПОРУШЕННЯМ МОВЛЕННЄВОГО СЛУХУ.....	125
ДУДА О.-М.О., ФЕНЧАК Л.М. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЗЗСО.....	128
ДУДАР Х.І., ОЛІЙНИК Г.М. СУЧАСНА ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ-ВОЛОНТЕРІВ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ.....	130
ЄСЕНОВСЬКА Ю.М., ХОМА О.М. МЕТОДИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В 5 КЛАСІ ЗЗСО.....	132
ЖУПАНИН Т.В., ЛІБА О.М. ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПОЗАКЛАСНІЙ РОБОТІ З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ.....	134

2. Сухомлинський В. О. Розмова з молодим директором / В. О. Сухомлинський // Вибрані твори: В 5-ти томах. К.: Рад. шк., 1976 – 1977, Т.4., 282 с.
3. Чорна К. І. Моральне виховання / К. І. Чорна // Енциклопедія освіти. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с. – С. 523-524.
4. Щербань П. М. Прикладна педагогіка. / П. М. Щербань. – К.: Вища школа, 2001, 215 с.
5. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа: поради для вчителя» // <https://nus.org.ua> > NUSH-poradnyk-dlya-vchytelya.

ГУБАЛЬ М.В.,
ЛАВРЕНОВА М.В.
Мукачівський державний університет, Україна

ЗНАЙОМСТВО МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З БІОГРАФІЄЮ ПИСЬМЕННИКА НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ

У кожному літературному творі відбивається особистість його творця – письменника, виражається авторська позиція. Почути голос письменника, побачити своєрідність його особистості, характеру і долі, пояснити з естетичної та історичної точок зору погляди художника допомагає вивчення його біографії.

Біографія письменника вивчається на уроках літературного читання, щоб знайти пояснення почуттям і думкам, які володіли письменником в період створення ним того чи іншого твору. Це пояснення, в свою чергу, допомагає учням глибше зрозуміти ідейний зміст твору.

Особливо важким і неоднозначним процесом є вивчення біографії письменника в початковій школі. Причому слід зауважити, що чим молодший вік школярів, тим більше труднощів виникає у вчителя при організації та проведенні відповідного уроку або етапу уроку.

Проблемою формування уявлень про письменника в учнів початкової школи займалися такі вчені, як Л. Беленька, З. Гріценко, В. Голубкова, Г. Гранік, О. Джежелей, С. Єршова, М. Качурін, Л. Кінцевий, Я. Кодлюк, В. Мартиненко, А. Мовчун, А. Моруа, В. Науменко, Г. Одинцова, Т. Піче-Оол, Л. Сараскіна, Н. Светловська, В. Стоюнін, Л. Стрельцова, І. Ходорківський, М. Шістерон, В. Мартиненко, Я. Микк та інші.

Проблема вивчення біографії письменника в школі розглядалася багатьма методистами та авторами підручників. В різний час в підручниках пропонувалися докладні біографії, перенасичені хронологією подій і цитатами з творів письменників та поетів. Потім на противагу такому підходу в підручниках стали з'являтися короткі біографічні довідки. Але і вони не утримувалися в пам'яті школярів.

Однак чималі труднощі виникають перед учителем початкових класів, який повинен у невеликому обсязі цікаво і доступно для молодших школярів подати біографічні відомості, необхідні для вивчення певного твору.

Біографія письменника, яка вивчається в школі, повинна дати учням картину формування особистості художника, її розвитку у зв'язку із суспільним

і літературним життям певної епохи і стати підготовкою до аналізу досліджуваного літературного твору [2]. Говорячи про вивчення біографії письменника з методичної точки зору, слід зазначити, що сама по собі вона – навчальний текст. Розрізняють основні типи біографічної інформації для молодших школярів:

- 1) біографічна довідка;
- 2) письменник про себе;
- 3) письменник розповідає про письменника;
- 4) художні твори про життя письменника.

У виборі форми важливий і характер побудови відповідного тексту. Так, при знайомстві з біографією використовується в основному монологічне мовлення вчителя, діалог з учнями майже неможливий, а саме він дозволяє утримувати увагу учнів.

Коли вчитель говорить: вдумайтесь, будь ласка, зауважте, зізнайтеся, уявіть, ви ж знаєте і т.д., у школяра виникає відчуття, що розповідь звернена саме до нього.

Ще більшою мірою на уроках літературного читання в початкових класах важлива змістовна сторона, тобто відбір фактичного матеріалу, що використовується для вивчення біографії письменника [1].

Біографія письменника повинна:

- бути доступною, яка відповідає віковим особливостям учнів;
- викликати інтерес до творчості;
- носити в рівній мірі навчальний і виховуючий характер[3].

Виділяють такі традиційні та сучасні форми знайомства з біографічними й історичними відомостями учнів початкових класів:

- розповідь вчителя;
- розповідь з діапозитивами (наочним матеріалом, презентаціями, тематичними журналами, виставки світлин тощо);
- кіноурок;
- бесіда;
- урок-вистава, в якому інсценізуються епізоди з життя письменника;
- літературна (заочна) екскурсія;
- віртуальне відвідувати помешкання митців користуючись програмою «Pro Slovo», за допомогою якого учні можуть переглянути будинки, де жили письменники, профіль та прочитати вислови відомих людей про того чи іншого письменника;
- зустрічі із сучасними письменниками;
- квести (вчитель розвішує різні повідомлення на стінах із біографій письменників. Діти отримують аркуш із запитаннями й мають знайти відповіді, прочитавши підказки, які розвішені в коридорах);
- літературні ігри;
- «дослідження» письменників;
- складання ланцюжків творчості;
- тести в Інстаграмі;
- флешмоби тощо.

Таким чином, вчитель повинен допомогти дітям пізнати митця як людину, зрозуміти витоки його творчості. На матеріалах життєвого шляху письменника можна формувати в молодших школярів кращі моральні якості – любов до праці, рідного краю, свого народу, чесність, принциповість, високу ідейність.

Список використаних джерел

1. Граник Г.Г., Концевая Л.А. Биография писателя как средство возбуждения и поддержания познавательного интереса к писателю и его творчеству. *Мир психологи*. 2006. №3. С.213-219.

2. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом О.Я.Савченко. URL:<https://mon.gov.ua>

3. Цалапова О.М. Методичні аспекти вивчення біографії письменників у початкових класах. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. №2 (333), Ч.І,2020. С.196-205.

ДАНИЛЬЧЕНКО О.А.

Національна академія Національної гвардії України

СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРА СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Необхідність реформування військової освіти та визначення подальших перспектив її розвитку у зв'язку із швидкими змінами в суспільно-політичному житті України, необхідністю збройного захисту суверенітету та територіальної цілісності нашої держави ставлять питання переосмислення наявних проблем та концепцій професійної підготовки офіцерських кадрів.

Особливу актуальність така проблема становить для Національної гвардії України (НГУ), так як це військово формування є поліфункціональним та виконує завдання як в секторі безпеки, так і в секторі оборони. Відтак процес якісної підготовки майбутніх офіцерів НГУ займає важливе місце в системі підготовки майбутніх фахівців та потребує значної уваги наукового співтовариства.

Важливою складовою цього процесу є формування у майбутніх офіцерів НГУ соціально-правової компетентності. Аналіз наукових джерел засвідчив, що питання соціально-правової компетентності розглядалися рядом науковців. Проте констатовано, що соціально-правова компетентність майбутніх офіцерів НГУ ще не стала об'єктом наукового дослідження.

На основі проведеного нами професіографічного дослідження діяльності офіцера, який керує підрозділом, що виконує завдання з охорони громадського порядку, запропоноване визначення терміну «соціально-правова компетентність майбутніх офіцерів НГУ». Зазначено, що цей термін складається з двох взаємопов'язаних між собою компетентностей – соціальної та правової. Визначено, що соціальна компетентність майбутнього офіцера НГУ – це його здатність вміло орієнтуватися у соціальному середовищі та вибудовувати ефективні стратегії взаємодії у соціумі, що сприятиме ефективному виконанню службово-завдань завдань. Констатовано, що рівень правової культури та правосвідомості випускника ВВНЗ визначає подальшу

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>